

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

GINOP-5.3.7-VEKOP-17-2017-00001
azonosító számú
„Logszertű foglalkoztatás fejlesztése”
elnevezésű kiemelt projekt

MUNKAVEDELEM

A méh- és darázscsípés
veszélyei

Bevezetés

Általában ha méh- vagy darázscsípésről hallunk, akkor legtöbbször kellemetlen fájdalomra gondolunk, és nem olyan veszélyforrásra, ami nemcsak könnyen múló, hanem végzetes kimenetelű egészségkárosodást okozhat. Az elmúlt években hazánkban egyre gyakoribb a munkáltatók által a munkavédelmi hatósághoz bejelentett méh- vagy darázscsípés okozta halálos munkabaleset. 2012-2016. években a munkáltatók összesen 14 esetet jelentettek be. Míg 2012. évben 2 halálos baleset történt, 2015. és 2016. évben ez a szám már 5-re emelkedett. A 2018-as esztendőben 54 olyan rovarcsípéssel kapcsolatos baleset történt, amely a súlyosabb tünetek miatt több mint három munkanap munkaképtelenséget okozott, és ezek közül 5 halálos kimenetelű darázscsípés volt. 2019-ben és 2020-ban kismértékben csökkent a bejelentett esetek száma. A 2019. évben 50 rovarcsípéssel kapcsolatos baleset fordult elő, amelyből egy sem volt halálos. A 2020. évi 46 balesetből 2 volt halálos kimenetelű. Mindezek fokozottan ráirányítják a figyelmet a méh- és darázscsípés veszélyeire.

Főleg erdészeti tevékenység (erdőápolás, fakivágás), mezőgazdasági munka (szőlőszüretelés, gyomtalanítás) során, illetve közterületen takarítás, folyóparton kézi kaszálás közben érheti a munkavállalókat rovarátadás.

A veszélyes időszak az időjárás hűvösebbre, illetve csapadékosabbra válásáig tarthat.

Szakmai háttér

FONTOS: Ha valakit méh vagy darázs szúr meg, akkor a testbe juttatott mérgeanyaguk ugyanazt a hatást váltja ki az emberi szervezetben!

A méhek fullánkjának felszíne nem sima, „szőrös” és a csípést követően a bőrben marad a mérgezsákkal együtt, ami a rovar halálához vezet. A darázs általában nagyobb testű, színesebb, mint a méh és fullánkjának felszíne simább és erősebben tapad a törzséhez, ezért csípés után nem pusztul el és egy alkalommal többször is szúrhat.

Méh vagy darázscsípés helyén kialakuló piros, fájdalmas duzzanat nagyon kellemetlen, leggyakrabban azonban veszélytelen. Fontos tudni ugyanakkor, hogy ha a rovarcsípést követő két napon belül a távolabbi bőrfelületen kiütések jelentkeznek, illetve légzési, keringési zavar és hasi panaszok lépnek fel, szakorvoshoz kell fordulni, mert ezek allergiás reakcióra utalnak. Legrosszabb esetben a csípés fél órán belül akár anafilaxiás sokkot is okozhat, ami azonnali sürgősségi ellátást igényel.

A rovarcsípésekkel mérgeanyag kerül a szervezetbe, ez pedig minden esetben kisebb-nagyobb helyi reakciót, akut gyulladást vált ki. Ha azonban az a csípés helyével egybefüggő területen jelentkezik, függetlenül attól, hogy milyen ijesztően néz ki vagy mennyire tartós, nem ad okot aggodalomra. Például, ha valaki darázsba vagy méhbe lép, majd megdagad akár az egész lába, más tünete azonban nincs, akkor tüneti kezelést igényel. Ilyenkor antihisztamin tartalmú, viszketéscsillapító és gyulladáscsökkentő kenőcsök használata, a bőrfelület hűtése, illetve ha végtagról van szó, annak felpolcolása javasolt.

Nagyobb veszélyt jelent viszont, ha valaki véletlenül lenyeli a darazsat vagy a méhet. A szájban, garatban kialakuló duzzanat ugyanis elzárhatja a felső légutakat és légzési nehézséget, akár fulladást okozhat. Ilyen esetben nincs idő mérlegelni: azonnal ki kell hívni a mentőt!

Szintén tragédiát okozhat, ha a csípést követő 30 percen belül életveszélyes, egész szervezetet érintő allergiás reakció, anafilaxia jelentkezik. Ilyenkor súlyos hasi görcs, hasmenés, hányás, a testfelület szerte megjelenő csalánkiütés, sápadtság, nyelési zavar, szédülés, ájulásérzés, szájban vagy szemben jelentkező duzzanat, köhögés, torokszorító érzés, sípoló vagy nehézlégzés, de akár eszméletvesztés is előfordulhat. Ez azonnali sürgősségi ellátást igényel: be kell adni a combizomba a betegnél lévő életmentő adrenalin injekciót (ha már tud az allergiájáról, általában magánál hordja), és azonnal mentőt kell hívni. Életveszélyes anafilaxiát egyébként hazánkban csak a méh és a darázs mérge okozhat, a többi rovar csípése csak jórészt ártalmatlan, helyi reakciót vált ki.

Az allergiás reakciók a csípést követően később, 48 órán belül is jelentkezhetnek, akkor azonban már nem jelentenek akkora veszélyt. Ilyen esetben is fel lehet keresni rovarmérge allergiások ellátásával foglalkozó allergológus szakorvost, aki kideríti, mi okozta az allergiás reakciót. Rizikóelemzést végez a vérvizsgálatok, bőrpróba és a tünetek alapján, hogy eldöntse, szükséges-e a 3-5 éven keresztül tartó, rovarmérge-alapú immunterápia. Az allergológus emellett a sürgősségi ellátás lépéseiről is tájékoztatja a beteget, begyakorolja vele, mi a teendő vészhelyzet esetén, illetve ellátja a szükséges gyógyszerekkel.

Sajnos olyan teszt egyelőre nem létezik, ami már a csípést megelőzően kimutatná a rovarméreg allergiát, illetve azt, hogy csípés esetén ki milyen tünetet fog produkálni.

Nem allergiás reakció, de szintén orvosi ellátást igényel, ha nyirok- vagy érgyulladás alakul ki, erre pedig a csípés helyétől a törzs felé kiinduló piros csík utal. Ez fertőzésből ered, jóval később jelentkezik, általában akkor, ha a fullánkkal nemcsak a méreg, hanem valamilyen kórokozó baktérium is bekerül a bőr alá. Ha ilyet észlelnek, elég a háziorvost felkeresni, aki antibiotikumos kezelést ír majd elő.

A méh- és darázscsípés megelőzése érdekében szükséges munkáltatói teendők és javaslatok:

- A munkáltatónak ismernie kell annak a munkafázisnak a kockázatát, amivel a dolgozóját megbízza. A tevékenységre vonatkozóan kockázatértékeléssel kell rendelkeznie, melynek készítésébe a foglalkozás-egészségügyi orvost és a munkavédelmi szakembert be kell vonni. A munkáltatóknak a munkavállalók által végzett munkafolyamatokat és munkaterületeket elemezve fel kell tární mindazon lehetséges élőhelyeket, illetve veszélyes körülményeket, amelyek méh/darázs általi hirtelen támadást eredményez.

A munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében **intézkedéseket** kell tenni, különösen ott, ahol a munkaterület járművel történő megközelíthetősége korlátozott.

- A méh- vagy darázscsípés veszélyével érintett munkaterületeken végzett munkák előtt a munkáltatók tájékoztodjanak a rovarcsípés kezelésével kapcsolatban a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosánál.

Különösen fontos ez a rovarméregre **érzékenyek** esetében.

- A munkaterületeken indokolt **kerülni az egyedül végzett munkát**, hogy időben felismerésre kerüljön az esetleges rosszullet.

Segítség hívásra mindig legyen **mobiltelefon** a munkaterületen. Ellenőrizni kell, hogy van-e térerő. Ha nincs, akkor ki kell deríteni a legközelebbi pontot, és ezt közölni kell a dolgozókkal.

- Az **elsősegélynyújtókat** ki kell képezni a sérülések azonosítására és kezelésére.
- A munkáltatónak, munkairányítónak, illetve az elsősegélynyújtónak tudnia kell, hogy hol van a **legközelebbi egészségügyi létesítmény**, amelyben az **anafilaxiás sokk** elkerülésére szolgáló injekció rendelkezésre áll.

- A munkáltatóknak a **munkavédelmi oktatás során** – a foglalkozás-egészségügyi szolgálat felvilágosítása és tanácsai alapján – a munkavállalókkal meg kell ismertetni a méh/darázscsípés veszélyeit és a szükséges megelőző intézkedéseket.

- A munkavállalók figyelmét fel kell hívni arra, hogy **figyeljenek egymásra**, a rovarcsípés esetén a munkát azonnal hagyják abba és igényeljék az elsősegélynyújtást vagy az orvosi ellátást. Nem szabad a sérültet magára hagyni, még ha rögtön életveszélyes tünetek nem is jelentkeznek nála. Tapasztalat szerint a jóindulatú munkatársak gyakran ámyékos, félreeső helyre küldték pihenni a sérültet, később már eszméletlen állapotban találtak rá, illetve elhunyt a dolgozó.

- Ha valaki tudja magáról, hogy **érzékeny a méh vagy darázscsípésre**, vigye magával az allergiás reakció megelőzését vagy csökkentését szolgáló gyógyszerét, illetve injekciót. **Ennek hiányában ne kezdje meg a munkavégzést!**

- A munkavállalók hordjanak **zárt ruházatot és zárt cipőt**. Az élénk színű ruhák – mint a sárga, piros – viselése nem javasolt.

- A munkavállalókat tájékoztatni kell, hogy indokolatlanul ne bolygassák a növényzetet. Nem szabad fa-, szikla- vagy mesterséges üregekbe nyúlni, hiszen a darazsak szívesen építik a fészkeiket e helyekre.

- Ha megjelenik egy-egy méh vagy darázs a közelben, a munkavállalók igyekezzenek megőrizni a nyugalmukat, a hadonászás csak ingerli a rovarokat.

- Amennyiben van rá lehetőség, az élelmiszereket a veszélyes időszakban zárt térben (pihenőhelyen) fogyasszák el. Fogyasztás előtt mindig ellenőrizték, hogy nem került-e bele rovar. Nyári melegben óvakodni kell az édes folyadékok üvegből, fémdobozból történő fogyasztásától.

- Gépjárműbe történő beszállás előtt ellenőrizni kell, hogy nincs-e a kocsitérben méh vagy darázs.

Halálos méh- és darázscsípések tanulságai - esettanulmányok

A munkavédelmi hatóság által kivizsgált halálos munkabalesetekről készült anyagok alapján többféle következtést lehet levonni, amelyek fontosak lehetnek a megelőzés érdekében.

A bejelentett rovarcsípés okozta halálos munkabalesetknél a legtöbbször nem lehetett egyértelműen megállapítani, hogy méh- vagy darázsszúrás következménye, viszont mindkét rovarral való „találkozás” lehet fatális kimenetelű.

A végzetes balesetben elhunyt dolgozók, akik tisztában voltak allergiájukkal, nem rendelkeztek az orvosi receptre kiváltható adrenalin (epinefrin) önbelövő injekcióval. Az önbelövő fecskendő a méh- darázscsípés után azonnal használva a szakszerű segítség megérkezéséig megelőzhető a súlyosabb, akár végzetes tünetek kialakulása.

Vannak, akik számára még nem derült ki, hogy érzékenyek a méh- darázscsípés által a szervezetbe került mérgeanyagra. Az első, tünetmentes csípés után érzékennyé válhatnak a mérgeanyagra, és az ismételt rovarszúrás allergiás reakciót indíthat el.

Különösen veszélyes a fejet érő csípés, a szájüreg, garat csípése, mely allergia nélkül is végzetes következményekkel járhat a hirtelen fellépő erős duzzanat miatt.

A méh- és darázscsípéseknél a dolgozó halála számos tényező, sok esetben „szerencsétlen” együttes fennállása esetén következhet be.

Eset 1:

Egy erdészeti segédmunkás közfoglalkoztatás keretében erdőrészt nyiladéktisztítási munkáitait végezte bozótvágó géppel. A nyiladék szélén álló fa tövének üregében lévő darázsfészekből, amely az aljnövényzettől nem volt látható, a darazsak kirajzottak és megtámadták az éppen odalépő munkavállalót. A munkavállalót testszerte darázscsípés érte. A darázsszúrások rövid időn belül allergiás rohamot váltottak ki, a munkavállaló rosszul lett, kommunikációképtelenné vált és eszméletét veszítette. A helyszínre érkező mentő személyzete azonnal megkezdte a sérült újraélesztését, amely nem járt sikerrel.

A munkavállaló foglalkoztathatósági vizsgálata, munkavédelmi oktatása a baleset évében megtörtént. A munkavédelmi oktatási tematika külön kitért a méh- és darázscsípésre és arra, hogy „az anafilaxiás shock esetén azonnali injekciós segítségre lehet szükség, nem elég a jól bevált kalcium tablettá, hanem adrenalin injekció alkalmazása is szükséges lehet”.

A foglalkoztathatósági vizsgálat során a darázscsípésekre vonatkozó allergiát nem jelzett a munkavállaló. Erről a tényről a családja sem tudott. A vizsgálat orvos sem a munkavégzésre vonatkozó korlátozó, sem kizáró tényezőt nem tárt fel az orvosi vizsgálat során. A munkavégzés helyszínén az elsősegélynyújtás személyi és tárgyi feltételei biztosítottak voltak. A mentődobozban kalcium pezsgőtablettá, a kerületvezető gépkocsijában kalcium injekció ampullák voltak, használni azonban az allergiás roham gyors lefolyása, valamint a sérült eszméletvesztése miatt nem tudták.

FONTOS: Orvosszakmai vélemények szerint a kalcium nem megfelelő terápia az allergiás reakciók kialakulásakor!

A munkáltató felelőssége, hogy a munkavállaló foglalkoztatása előtt a munkáltatóval szerződéses jogviszonyban lévő foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosa által kiállított első fokú munkaköri alkalmassági vélemény alapján meggyőződjön a munkavállaló munkára való alkalmasságáról. Közfoglalkoztatás, illetve az egyszerűsített foglalkoztatás körébe tartozó idenymunka, alkalmi munka esetén a munkavállalónak foglalkoztathatósági szakvéleménnyel kell rendelkeznie, mely megállapítja, hogy a munkavállaló mely foglalkoztatási korlátozás mellett folytathat tevékenységet. A szakvélemény a közfoglalkoztatás megkezdésének kötelező feltétele.

Az ideny- és alkalmi munkánál a munkavállaló foglalkoztathatósági vizsgálatára a munkáltató vagy az ideny/alkalmi munka keretében elhelyezkedni kívánó dolgozó kezdeményezésére kerül sor. A foglalkoztathatósági szakvélemény kivételkel ugyan, de nem kötelező feltétele a foglalkoztatásnak.

Eset 2:

A halálos balesetet szenvedett erdészeti segédmunkásként alkalmazott női munkavállaló két évvel korábban, két alkalommal is orvosi ellátásban részesült méh/darászcípés okozta túlérzékenység miatt. A csoportvezető szinte azonnal

2 ampulla 10 mg/ml kalcium injekciót itatott meg a dolgozóval, mentővel kórházba szállították. A munkavállaló halálát a kórházi zárójelentés szerint anafilaxiás sokk okozta. Az elhunyt előzetes, időszakos orvosi alkalmassági vizsgálati véleménnyel nem rendelkezett, holott munkaszerződéssel régebb óta foglalkoztatta munkáltatója.

Felvetődik a kérdés, ha a munkáltató elküldi munkaköri alkalmassági vizsgálatra a dolgozót, alkalmatlan minősítést kapott volna? Gyakran a munkavállaló nem is jelzi a foglalkozás-egészségügyi orvos felé allergiáját.

A dolgozóknak tisztában kell lenni azzal, hogy az egészségi állapotukkal kapcsolatos lényeges információt közölni kell a foglalkozás-egészségügyi orvossal. Ezért is van nagy jelentősége a munkavédelmi oktatás megtartásának, valamint az oktatás során elhangzottaknak.

Eset 3:

A munkavédelmi vizsgálat feltárta, hogy a halálos balesetet szenvedett munkavállaló (és a többi munkavállaló) előzetes munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálat nélkül dolgozott. A sérült háziorvosának nyilatkozata alapján a kórtörténetben rovarcípés allergia (vagy bármilyen foglalkoztatást kizáró betegség) nem szerepelt, így vélhetően a foglalkozás-egészségügyi orvos által alkalmas minősítést kapott volna. A baleset kimeneteléhez hozzájárult, hogy a dolgozót magára hagyták, így nem volt lehetőség a sürgős intézkedésre.

Eset 4:

Munkavégzés közben gyakran akarattól függetlenül, vagy óvatlan pillanatban megzavarhatják a rovarokat.

Tavasszal egy erdőrészen telepített kőris és juharfacsemeték körüli földterületet kellett gyom-mentesíteni, kitisztítani a vállalkozó munkavállalóinak. A gyomtalanítást kézi kapával végezték. A facsemeték mellett haladva, kapálás közben a munkavállaló a növényzet által takart, földben lévő darázsészekbe vágott a kapával. A földbe települt darázs kolónia a bolygatás hatására agresszívan megtámadta a munkavállalót.

Eset 5:

A munkavállalókat a legváratlanabb helyről, helyzetben is érhetik rovarátadások!

Egy szeptemberi hónapban tartott rendezvény után az étterem mosogató helyiségében a hárommedencés mosogatónál hosszúszárú nadrágot és rövid ujjú pólót viselő konyhai kisegítő munkakörben dolgozó hasán lódarazsszúrás érte. A mosogatóhelyiséghez legközelebbi, 4 m-re levő gazdasági bejárat ajtóval le volt zárva, és rovarhálóval is el volt látva. A lódarázs valószínűleg a vendégtéren a lengőajtón keresztül juthatott be a mosogató helyiségbe, ahol szabadba vezető nyílás nem volt. Feltételezhetően az ételmaringok vagy a mosogatószer illata a mosogatást végző dolgozó közelébe csalta a darazsat.

A dolgozó állandóan magánál tartott kalcium ampullákat. Ebből az üzletvezető azonnal megítatott vele 2 ampullát. Rövid időn belül anafilaxiás sokkot kapott a munkavállaló, 1 perc múlva elájult. 3 perc múlva kikerkezett a mentő, az életmentő beavatkozás és a kórházi kezelés ellenére elhunyt.

Eset 6:

Egy októberi hónapban karbantartással, gépjávitással foglalkozó vállalkozás festőműhelyében a munkavállaló korlátot festett, amikor a tarkója alatt a nyakán megcsípte a rovar. 5-10 perc múlva rosszulre panaszkodott, majd eszméletét veszítette. A dolgozóhoz mentőt hívtak, és orvosi beavatkozás után kórházba szállították.

Eset 7:

Szolgáltatást végző vállalkozás alkalmazottja az ügyvezetővel az épülő óvodában a villanszerelési munkálatok befejezése után elkezdett takarítani, a szerszámokat összepakolni. A bejárati ajtóban álló villanszerelő felkiáltott, hogy megcsípte egy darázs. A munkatársai megkérdezték tőle, hogy allergiás-e a darázscsípésre. A válasz az volt, hogy majd kiderül. Kis idő múlva elment megmosakodni az épület mellett levő régi iskola felvonulási épületébe, mert kicsit szédült, és nem érezte magát jól. Az épületből kilépve eszméletét veszítette és arccal a járdára esett. A puffanásra az ott lévők odasiettek, próbálták a megdagadt nyelvét félrehúzni, biztosítani a szabad légutat és közben hívták a mentőt. A gyorsan kikerkező mentőorvos gégemetszést és újraélesztést végzett, ami nem járt sikerrel.

A munkavédelmi oktatás keretében a munkát végző emberekkel meg kell értetni, hogy akármennyire is banálisnak tűnik egy méh vagy darázs szúrása, ezt komolyan kell venni.

FONTOS: A munkáltatóknak a munkavédelmi oktatás keretében – a foglalkozás-egészségügyi orvos felvilágosítása és tanácsai alapján – fel kell hívni a munkavállalók figyelmét a méh- darázscsípés veszélyeire és a szükséges megelőző intézkedésekre!

A szabadban történő munkavégzés, a rovarcsípés elleni védekezés szabályainak ismertetése minden munkáltató kötelezettsége!

Eset 8:

A halastavak területén másik két munkatársával kátyúzást végző segédmunkás az útra belógó fűzfaágakat vágta le kézi sövénynyíróval, mikor hirtelen a fejéhez kapott, mivel valami megcsípte, de a duzzanaton kívül más tünete nem volt, csak fáj a csípés helye. Mivel mások is történt már ilyen, az eseményt nem jelezték senkinek, a munkavezető a csípést szenvedett dolgozót beküldte a távolabb lévő pihenőhelyiségbe azzal, hogy borogassa a fejét és igyon kalcium pezsgőtablettát. Itt 40-50 percig egyedül volt. A másik két dolgozó tovább végezte az út kátyúzását, majd mikor elfáradtak, ők is visszamentek a pihenőbe, ahol a társukat életjelek nélkül találták. Azonnal mentőt hívtak, és megkezdték az újraélesztést, melyet a helyszínen gyorsan kikerkező mentőápolók folytattak, de az erőfeszítések ellenére sem sikerült a fiatal munkavállaló életét megmenteni.

Eset 9:

Egy nyár közepi hónapban a közfoglalkoztatottként dolgozó a sétányon haladva a szeméttartókból a hulladékot gyűjtötte össze. A sétaút melletti bokrokkal fedett területen lévő közvilágítási öntöttvas oszlopokba a furatokon keresztül darazsak telepedtek be. Az innen kirajzó darazsak megtámadták a munkavállalót. A munkatársa megvizsgálta, de nem talált rajta csípés nyomot, majd ezután eltávozott a közelben lévő hulladékot összeszedni. Amikor 5-6 perc múlva visszatért, a sérült a földön mozdulatlanul feküdt. A kikerkező mentő szakembélyzete a helyszínen megpróbálta újraélesztetni. A kórházban mesterségesen lélegeztették, állapota nem javult, 2 nap múlva lekapcsolták a lélegeztető gépről.

Eset 10:

Nyáron az egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatott alkalmi munkavállaló a szójatáblában kapált munkatársaival. Mivel nagyon meleg volt (25-30°C), ezért a szójatáblától 10-15 m-re lévő 4 m magas vadles köré ültek le reggelizni, mert ott volt árnyék. A munkavállaló felmászott a magaslesre, hogy ott fogyassza el reggelijét. A munkatársaknak azt mondta, azért megy fel, mert ott „jobban jár a levegő”. Egy lódarázs család a magasles padja alatt észrevétlen fészket rakott. Mire a munkavállaló észlelte a veszélyt, a darazsak különösen agresszívvá váltak. A többiek meglátták, hogy körülötte darazsak röpdösnek, a figyelmeztetésre el is indult lefelé. A létrán felkiáltott, hogy megcsípte egy darázs. 2 perc múlva rosszul lett. A társai azonnal értesítették a mentőszolgálatot, kb. 10 perc múlva már a mentőkocsiban volt, de az életét már nem tudták megmenteni.

A munkáltatók által a munkavédelmi hatósághoz megküldött munkabaleseti jegyzőkönyvben munkáltatói intézkedésként általában a következők szerepeltek: rendkívüli munkavédelmi oktatás megtartása, a baleset okainak ismertetése, tanulságok levonása a balesetet előidéző és kiváltó körülményekről valamint a megelőzés módjáról.

FONTOS: A halálos balesetek megelőzése a munkáltatók és a dolgozók mellett a foglalkozás- egészségügyi orvos és a munkavédelmi szakember közös felelőssége!

Felhasznált irodalom:

Dr. Mezei Györgyi: Méh és darázscsípés: veszélytelen vagy halálos (2015), Semmelweis Egyetem I. Sz. Gyermekgyógyászati Klinika
<http://semmelweis.hu/mediasarok/2015/08/03/meh-es-darazscsipes-veszelytelen-vagy-halalos/>

GINOP-5.3.7-VEKOP-17-2017-00001 azonosító számú
„Jogszerű foglalkoztatás fejlesztése” elnevezésű kiemelt projekt

Készítette:

Innovációs és Technológiai Minisztérium
Munkavédelmi Irányítási Főosztály

2022

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE